

II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG AJÁNLÁSA

59/05/COL

(2005. április 5.)

a takarmányozás 2005. évi hatósági ellenőrzésére irányuló koordinált programról

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 109. cikkére és 1. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra, és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint 1. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EGT-megállapodás 1. jegyzőkönyvével módosított és az EGT-megállapodáshoz igazított, az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 31a. pontjában hivatkozott törvényre (a takarmányozás hatósági ellenőrzésének megszervezésére irányadó elvek megállapításáról szóló, 1995. október 25-i 95/53/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾), és különösen annak 22. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) 2004-ben az EFTA-államok meghatároztak egyes problémákat, amelyek megoldása a 2005-ben végrehajtandó koordinált ellenőrzési program keretében történik.
- (2) Bár az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott módosított jogszabály (a takarmányban előforduló nemkívánatos anyagokról szóló, 2002. május 7-i 2002/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾) rögzíti a takarmány maximális aflatoxin B₁ tartalmát, más mikotoxinokra, mint például az ochratoxin A, a zearalenon, a deoxinivalenol és a fumonizinek, nincsenek EGT-előírások. Az e mikotoxinok jelenlétéről

szűrőpróbaszerűen gyűjtött információ hasznos adatokkal szolgálhat a jogszabályok továbbfejlesztését célzó helyzetértékeléshez. Továbbá egyes takarmány-alapanyagok, mint a gabona és az olajos magvak halmozottan ki vannak téve az aratásból, raktározásból és szállításból eredő mikotoxin-szennyezésnek. Mivel a mikotoxin-koncentráció mértéke évről évre változik, ajánlatos az egymást követő évek adatainak összegyűjtése valamennyi említett mikotoxin vonatkozásában.

- (3) A kokcidiosztatikumon és hisztomonosztatikumokon kívüli antibiotikumok csak 2005. december 31-ig hozhatók forgalomba és használhatók fel takarmány-adalékanyagként. Az antibiotikumok és a kokcidiosztatikumok jelenlétének olyan takarmányokban való kimutatására, amelyekben azok használata nem megengedett, elvégzett korábbi ellenőrzések eredményei bizonyítják, hogy a tilalmat továbbra is megszegik. Az ilyen eredmények gyakorisága és a terület érzékenysége igazolják az ellenőrzések folytatásának jogosságát. Fontos gondoskodni a takarmányokban előforduló állati eredetű alapanyagok korlátozásának hatékony, az idevágó EGT-előírásoknak megfelelő érvényesítéséről.
- (4) Norvégia és Izland jelen ajánlás – takarmány-kiegészítőként nem engedélyezett anyagokra vonatkozó – II. mellékletének hatálya alá tartozó programokban való részvételét meg kell vizsgálni az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete alóli, valamint különösen az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1a. pontjában hivatkozott jogszabály, a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alóli mentességük figyelembevételével.
- (5) Izland jelen ajánlás – állati eredetű takarmányok előállítására és felhasználására vonatkozó tilalomra vonatkozó – III. mellékletének hatálya alá tartozó programokban való részvételét meg kell vizsgálni az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete alóli mentességének figyelembevételével.

⁽¹⁾ HL L 265., 1995.11.8., 17. o. A legutóbb a 2001/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 234., 2001.9.1., 55. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 140., 2002.5.30., 10. o. A legutóbb a 2003/100/EK bizottsági irányelvvel (HL L 285., 2003.11.1., 33. o.) módosított irányelv.

- (6) Ajánlatos biztosítani, hogy a réz és cink nyomelemek szintje a kevert sertéstakarmányokban ne haladja meg az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1zq. pontjában hivatkozott módosított jogszabályban (*a nyomelemek csoportjába tartozó számos takarmány-adalékanyag engedélyezési feltételeinek módosításáról* szóló, 2003. július 25-i 1334/2003/EK bizottsági rendelet⁽¹⁾) meghatározott maximális szintet. Norvégia jelen ajánlás IV. mellékletének hatálya alá tartozó programokban való részvételét meg kell vizsgálni az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete alóli mentességének figyelembevételével.
- (7) A jelen ajánlásban szereplő intézkedések összhangban vannak az EFTA Felügyeleti Hatóságot támogató EFTA Növényi és állati takarmányok bizottságának véleményével,

A KÖVETKEZŐT AJÁNLIJA:

1. Ajánlatos, hogy az EFTA-államok a 2005. év folyamán végrehajtsák a koordinált ellenőrzési programot azzal a céllal, hogy ellenőrizzék az alábbiakat:
 - a) a takarmányok mikotoxin-koncentrációját (aflatoxin B₁, ochratoxin A, zearalenon, deoxinivalenol és fumonizinek) az elemzési módszerek megadásával; a mintavétel során szűrőpróbaszerű és célzott mintavételt egyaránt alkalmazni kell; a célzott mintavétel során olyan alapanyagokat kell megvizsgálni, amelyeknél feltételezhető a magasabb mikotoxin-koncentráció, pl. gabonafélék, olajos magvak, olajtartalmú gyümölcsök, az ezekből készült termékek és melléktermékek, valamint a hosszan tárolt, vagy hosszú tengeri úton szállított alapanyagok; az aflatoxin B₁ esetében különös figyelemmel kell lenni a nem tejelő teheneken kívüli tejelő állatoknak szánt összetett takarmányokra; az ellenőrzés eredményét az I. mellékletben található minta alapján kell jelenteni;
 - b) az antibiotikumok, kokcidiosztatikumok és/vagy hisztomonosztatikumok jelenlétét – függetlenül attól, hogy

azok bizonyos állatfajok és -kategóriák számára takarmány-kiegészítőként engedélyezettek-e vagy sem - olyan nem gyógyászati előkeverékekben és összetett takarmányokban, ahol ezek a gyógyszerek nem engedélyezettek; az ellenőrzéseknek az előkeverékekben és összetett takarmányokban azon gyógyszerekre kell irányulniuk, amelyek esetében az illetékes hatóság szerint különösen nagy a tilalom megszegésének valószínűsége; az ellenőrzés eredményét a II. mellékletben található minta alapján kell jelenteni;

- c) az állati eredetű takarmányok előállítására és felhasználására vonatkozó tilalom végrehajtását, a III. mellékletben foglaltaknak megfelelően;
- d) a réz és cink nyomelemek szintjét a sertéseknek szánt összetett takarmányokban, a IV. mellékletben foglaltaknak megfelelően.

2. Ajánlatos, hogy az EFTA-államok az 1. bekezdésben előírt koordinált ellenőrzési program eredményeit külön fejezetként szerepeltessék az ellenőrzési tevékenységről szóló éves jelentésben, amelyet az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezet 31a. pontjában hivatkozott jogszabály (*a takarmányozás hatósági ellenőrzésének megszervezésére irányadó elvek megállapításáról* szóló, 1995. október 25-i 95/53/EK tanácsi irányelv) 22. cikke (2) bekezdésében foglaltak és az összehangolt jelentési minta legújabb változata szerint 2006. április 1-jéig kell eljuttatni az EFTA Felügyeleti Hatósághoz.

Kelt Brüsszelben, 2005. április 5-én.

EFTA Felügyeleti Hatóság

Niels FINGER
igazgató

Bernd HAMMERMANN
bizottsági testületi tag

⁽¹⁾ HL L 187., 2003.7.26., 11. o.

I. MELLÉKLET

Egyes mikotoxinok takarmányokban előforduló koncentrációja (aflatoxin B₁, ochratoxin A, zearalenon, deoxynivalenol, fumonizinek)

Valamennyi megvizsgált minta egyedi eredményei; minta az 1. bekezdés a) pontjában szereplő jelentéshez

Takarmány		Mintavétel (szűrőpróba- szerű vagy célzott)	Mikotoxinok típusa és koncentrációja (µg/kg 12 %-os nedvességtartalmú takarmány vonatkozásában)				
Típus	Származási ország		Aflatoxin B ₁	Ochratoxin A	Zearalenon	Deoxynivalenol	Fumonizinek ^(*)

^(*) A fumonizinek koncentrációja a B₁, B₂ és B₃ fumonizinek összegéből áll.

Az illetékes hatóság köteles továbbá megadni az alábbiakat:

- az aflatoxin B₁ felső határértékének túllépése esetén fogatosított intézkedéseket;
- az alkalmazott elemzési módszereket;
- a minimális detektálható mennyiséget.

II. MELLÉKLET

Egyes, takarmány-adalékanyagként nem engedélyezett állatgyógyászati készítmények jelenléte

Egyes antibiotikumok, kokcidiosztatikumok és egyéb állatgyógyászati készítmények előfordulhatnak adalékanyagként egyes állatfajtáknak és -kategóriáknak szánt előkeverékekben és összetett takarmányokban az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 1a. pontjában hivatkozott jogszabályban (a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1831/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾) meghatározott követelmények teljesítése esetén.

A nem megengedett állatgyógyászati készítmények takarmányokban való előfordulása a tilalom megszegésének minősül.

Az ellenőrizendő állatgyógyászati készítményeket a következő listából kell kiválasztani:

1. Csak egyes állatfajokra és -kategóriákra engedélyezett, takarmány-adalékanyagnak minősülő állatgyógyászati készítmények:

avilamicin	monenzin-nátrium
decokvinát	narazin
diklazuril	narazin-nikarbazin
flavofosfolipol	robenidin hidroklorid
halofuginon-hidrobromid	szalinomicin-nátrium
lazalocid A-nátrium	szemduramicin-nátrium
maduramicin-ammónium-alfa	

2. Takarmány-adalékanyagként már nem engedélyezett állatgyógyászati készítmények:

amprólium	nikarbazin
amprólium/ethopabát	nifursol
arprinocid	olaquinox
avoparcin	ronidazol
carbadox	spiramycin
dimetridazol	tetraciklinek
dinitolmid	tilozin-foszfát
ipronidazol	virginamicin
metiklórpindol	cink-bacitracin
metiklórpindol/metil-benzokvát	egyéb mikrobaölő anyagok

3. Gyógyászati anyagok, amelyek sohasem minősültek takarmány-adalékanyagnak:

egyéb anyagok

Valamennyi kifogásolt minta egyedi eredményei; minta az 1. bekezdés b) pontjában szereplő jelentéshez

Takarmány típusa (állatfajta és -kategória)	Detektált anyag	Mért mennyiség	A jogsértés oka ⁽⁴⁾	Foganatosított intézkedés

⁽⁴⁾ A nem engedélyezett anyag takarmányban való előfordulásához vezető ok, az illetékes hatóság által végzett ellenőrzés eredményei alapján.

Az illetékes hatóság köteles továbbá megadni az alábbiakat:

- az ellenőrzött minták teljes számát;
- a vizsgált anyagok nevét;
- az alkalmazott elemzési módszereket;
- a minimális detektálható mennyiséget.

⁽¹⁾ HL L 268., 2003.10.18., 29. o.

III. MELLÉKLET

Az állati eredetű takarmány-alapanyagok előállításának és használatának korlátozása

Az 1995/53/EK irányelv 3-13. cikkeinek és 15. cikkének sérelme nélkül az EFTA-államok 2005 folyamán koordinált ellenőrzési programot hajtanak végre annak megállapítására, hogy a tagállamok betartják-e az állati eredetű takarmány-alapanyagok előállítására és felhasználására vonatkozó korlátozást.

Az EGT-megállapodás I. melléklete I. fejezetének 7.1.12. pontjában hivatkozott jogszabály IV. mellékletében rögzített, bizonyos állatok feldolgozott állati fehérjével történő takarmányozására vonatkozó tilalom (bizonyos fertőző szivacsos agyvelősrögződés-megbetegedések megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2001. május 22-i, 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾) hatékony érvényre juttatásának érdekében az EFTA-államoknak speciális, célzott ellenőrzéseken alapuló ellenőrzési programot kell kidolgozniuk. A 95/53/EK irányelv 4. cikkével összhangban a fenti ellenőrzési programnak olyan kockázatközpontú stratégián kell alapulnia, amely kiterjed a takarmány-előállítás valamennyi fázisára és minden olyan létesítményre, amely takarmány előállításával, kezelésével és adminisztrálásával foglalkozik. Az EFTA-államoknak különös figyelmet kell fordítaniuk a kockázathoz kapcsolódó kritériumok meghatározására. Az egyes kritériumokhoz rendelt súlyoknak arányban kell állniuk a kockázattal. Az egyes létesítményekben végrehajtott ellenőrzések gyakoriságának és az ellenőrzött minták számának korrelálniuk kell az adott létesítményekhez rendelt súlyok összegével.

Az ellenőrzési program kidolgozása során a következő, tájékoztató jelleggel felsorolt létesítményeket és kritériumokat kell figyelembe venni:

Létesítmények	Kritériumok	Súlyozás
Takarmányüzemek	— Kérődző és nem kérődző állatok takarmányozására szánt, szabályozás révén engedélyezett, feldolgozott állati eredetű fehérjét tartalmazó összetett takarmányokat előállító kettős áramú takarmányüzemek — Takarmányüzemek, amelyeknél korábban jogsértést észleltek, vagy jelenleg fennáll a jogsértés gyanúja — Olyan takarmányüzemek, amelyek nagy mennyiségű magas fehérjetartalmú takarmányt – mint pl. halliszt, szójaliszt, kukoricaglutén-örlemény és fehérjekoncentrátumok – importálnak — Olyan takarmányüzemek, amelyek nagy mennyiségben állítanak elő összetett takarmányokat — Olyan takarmányüzemek, amelyeknél fennáll az üzemi munkafolyamatokból adódó keresztszennyezés veszélye (pl. silók alkalmazása, a termelési útvonalak hatékony szétválasztásának ellenőrzése, az összetevők ellenőrzése, belső laboratóriumok, mintavételi eljárások, stb.)	
Határellenőrzési pontok és közösségi beléptető helyek	— Nagy/kis mennyiségű takarmánybehozatal — Magas fehérjetartalmú takarmányok	
Mezőgazdasági üzemek	— Szabályozás révén engedélyezett állati eredetű feldolgozott fehérjét tartalmazó saját keveréket előállító mezőgazdasági üzemek — Olyan mezőgazdasági üzemek, amelyek a kérődzők mellett más állatfajokat is tartanak (kérődző és nem kérődző állatoknak szánt takarmány keveredésének veszélye) — A takarmányt ömlesztett áruként vásárló mezőgazdasági üzemek	
Forgalmazók	— Magas fehérjetartalmú takarmányokat kínáló áruházak és az ilyen takarmányok tárolását szolgáló köztes raktárak — Nagy mennyiségű ömlesztett takarmányok forgalmazói — Külföldön előállított összetett takarmányok forgalmazói	
Mobil takarmánykeverők	— Kérődző és nem kérődző állatoknak szánt takarmányokat egyaránt előállító takarmánykeverők — Takarmánykeverők, amelyeknél korábban jogsértést észleltek, vagy jelenleg fennáll a jogsértés gyanúja — Magas fehérjetartalmú takarmányt felhasználó takarmánykeverők — Nagy termelékenységű takarmánykeverők — Nagyszámú mezőgazdasági üzemet, köztük kérődzőket tartó üzemeket is ellátó takarmánykeverők	
Szállítóeszköz	— Feldolgozott állati fehérjék és takarmányok szállítására használt járművek — Olyan járművek, amelyeknél korábban jogsértést észleltek, vagy jelenleg fennáll a jogsértés gyanúja	

⁽¹⁾ HL L 147., 2001.5.31., 1. o. A legutóbb az 1993/2004/EK rendelettel (HL L 344., 2004.11.20., 12. o.) módosított rendelet.

Az itt javasolt létesítmények és kritériumok alternatívájaként az EFTA-tagok 2005. március 31. előtt eljuttathatják saját kockázatértékelésüket az EFTA Felügyeleti Hatósághoz.

A mintavételt célzottan olyan tételekből, ill. folyamatokból kell végrehajtani, amelyeknél a tiltott feldolgozott állati fehérjékkel történő keresztszennyezés előfordulása a legvalószínűbb (pl. az állati fehérjét tartalmazó takarmány szállítása utáni első olyan tétel, amelyben az adott fehérje nem fordulhat elő, műszaki problémák vagy a gyártósoron végrehajtott változtatások, az ömlesztett takarmány raktározására szolgáló tartályokon vagy silókon végrehajtott változtatások).

2005-ben az EFTA-államoknak a cukorrépa-pép és az importált takarmány-alapanyagok vizsgálatára kell összpontosítaniuk.

Az egyes EFTA-tagállamokban az előállított összetett takarmány minden 100 000 tonnája után évente minimum 10 ellenőrzést kell végrehajtani. Az egyes EFTA-tagállamokban az előállított összetett takarmány minden 100 000 tonnája után évente minimum 20 hivatalos mintát kell venni. Az alternatív eljárások engedélyezéséig a minták elemzéséhez a takarmányok hatósági ellenőrzése során az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 31i. pontjában hivatkozott jogszabályban (a takarmányok hatósági ellenőrzése során az állati eredetű alkotóelemek meghatározására szolgáló analitikai módszer meghatározásáról szóló 2003/126/EK bizottsági irányelv ⁽¹⁾) foglalt mikroszkopikus meghatározást és becslést kell alkalmazni. Bármely tiltott állati eredetű alkotórész előfordulása a takarmányban a takarmányozásra vonatkozó tilalom megszegésének minősül.

Az ellenőrzési programok eredményét a következő űrlapokon kell jelenteni az EFTA Felügyeleti Hatóságnak.

Összefoglaló az állati eredetű takarmányok használatára vonatkozó korlátozások ellenőrzéséről (tiltott feldolgozott állati fehérjével történő takarmányozás)

A. Dokumentált ellenőrzések

Szakasz	A feldolgozott állati fehérjék előfordulására vonatkozó vizsgálatokat tartalmazó ellenőrzések száma	A nem laboratóriumi tesztek, hanem pl. dokumentum-ellenőrzések során felderített jogsértések száma
Takarmány-alapanyagok importja		
Takarmány-alapanyagok tárolása		
Takarmányüzem		
Üzemi takarmánykeverő/mobil takarmánykeverő		
Takarmány-közvetítő kereskedelem		
Szállítóeszköz		
Nem kérődző állatokat tartó mezőgazdasági üzemek		
Kérődző állatokat tartó mezőgazdasági üzemek		
Egyéb:		

⁽¹⁾ HL L 339., 2003.12.24., 78. o.

B. Takarmány-alapanyagokban és összetett takarmányokban előforduló feldolgozott állati eredetű fehérjék kimutatására irányuló mintavétel és vizsgálat

Létesítmények	A feldolgozott állati eredetű fehérjék kimutatására irányuló hivatalos vizsgálatnak alávetett minták száma			A kifogásolt minták száma					
				Szárzsföldi állatokból származó feldolgozott állati fehérje előfordulása			Halakból származó feldolgozott állati fehérje előfordulása		
	Takarmány-alapanyag	Összetett takarmányok		Takarmány-alapanyag	Összetett takarmányok		Takarmány-alapanyag	Összetett takarmányok	
		kérődzőknek	nem kérődzőknek		kérődzőknek	nem kérődzőknek		kérődzőknek	nem kérődzőknek
A behozatal során									
Takarmányüzem									
Közvetítő kereskedő/raktár									
Szállítóeszköz									
Üzemi takarmánykeverő/mobil takarmánykeverő									
Mezőgazdasági üzem									
Egyéb:									

C. A kérődzőknek szánt takarmányból vett, tiltott feldolgozott állati fehérjét tartalmazó minták

	A mintavétel hónapja	A szennyezettség típusa, foka és eredete	Foganatosított szankciók (vagy egyéb intézkedések)
1			
2			
3			
4			
5			
...			

IV. MELLÉKLET

Valamennyi (megfelelő és kifogásolt), réz és cink kimutatására irányuló minta egyedi eredményei sertéseknek szánt összetett takarmányokban

Az összetett takarmány típusa (állatkategória szerint)	Nyomelemek (réz vagy cink)	Kimutatott szint (mg/kg teljes értékű takarmányban)	A határérték túllépésének oka ^(e)	Foganatosított intézkedés

^(e) Az illetékes hatóság által elvégzett vizsgálat eredményei alapján.